

Koninklijke Bibliotheek gaat web archiveren

De Koninklijke Bibliotheek (KB) is begonnen met een project om Nederlandse websites duurzaam op te slaan en toegankelijk te houden via haar digitale opslagsysteem, het e-Depot. De eerste stap is een verkenning om de uitdagingen in kaart te brengen. Zo moeten de makers toestemming geven en stelt het dynamische karakter van het web de archiveerders voor problemen.

Steeds meer mensen maken gebruik van het World Wide Web als eerste bron van informatie, en steeds vaker wordt informatie uitsluitend op het web gepubliceerd. Tegelijk blijkt uit onderzoek dat de gemiddelde levensduur van een webpagina niet meer dan 75 dagen is. 'Het web is voortdurend in beweging', licht projectleider Marcel Ras toe. 'Elke maand komen er miljoenen

pagina's bij, maar er veranderen en verdwijnen ook steeds pagina's. Als er niets wordt ondernomen zal dit digitale erfgoed, dat voor toekomstig onderzoek naar de ontwikkeling van het web en onze huidige samenleving van belang is, verloren gaan'.

Daarom is de KB in januari van start gegaan met het archiveren van het Nederlandse web. Dit is geen eenvoudige taak omdat webtechno-

logie voortdurend in beweging is en er talloze manieren zijn om informatie te ontsluiten, constateert Ras. Ook de juridische aspecten zorgen voor complicaties, evenals de omvang van het web. Er bestaan geen exacte gegevens over de omvang van het Nederlandse web, wél weten we dat er 1,9 miljoen Nederlandse domeinnamen geregistreerd zijn. Naar schatting omvat het Ne-

derlandse web zo'n 1,2 miljoen actieve websites en zeker zestig miljoen webpagina's.

De KB is verantwoordelijk voor het verzamelen, beschrijven en bewaren van in Nederland verschenen publicaties. Ook websites kunnen als publicaties worden beschouwd. Als één van de eerste nationale bibliotheken heeft de KB een infrastructuur opgezet voor het bewaren en toegankelijk houden van elektronische publicaties, het e-Depot. Met behulp daarvan zullen de Nederlandse websites duurzaam worden opgeslagen en toegankelijk gehouden. Tussen januari 2006 en april 2007 zal de KB de mogelijkheden verkennen en een infrastructuur voor het archiveren van het Nederlandse web opbouwen.

WoON-gegevens gratis beschikbaar voor onderzoek

Gegevens uit het Woononderzoek Nederland (WoON), het nieuwe onderzoek van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM), komen gratis beschikbaar voor wetenschappelijk onderzoek.

WoON is een nieuwe onderzoeksmethode om woonwensen en woonomstandigheden in kaart te brengen. Het WoON-onderzoek van het ministerie van VROM vervangt het WoningBehoeft Onderzoek (WBO) en de Kwalitatieve Woningregistratie (KWR). Sinds 1964 leverden deze onderzoeken de basisinformatie over wonen. Het WoON heeft een looptijd van drie jaar en is opgedeeld in modules zoals woonomgeving, wonen en zorg of veiligheid.

VROM en DANS willen het WoON-bestand per 1 augustus toegankelijk maken. Uitgangspunt is dat voor wetenschappelijke onderzoekers technische en financiële drempels zoveel mogelijk verdwijnen. Het WoON-bestand wordt daarom voor dat onderzoek gratis beschikbaar gesteld. Als tegenprestatie verlangt VROM dat onderzoeksresultaten bij wijze van *free publicity* worden gepubliceerd en dat ze via DANS weer beschikbaar komen voor hergebruik.

Door middel van automatische authenticatie- en autorisatieprocessen worden de technische belemmeringen voor beschikbaarstelling van WoON-gegevens en de teruglevering van onderzoeksresultaten weggenomen. Het WoON-bestand wordt door middel van het nieuwe dataset management systeem Easy Store van DANS ter beschikking gesteld. (Laurents Sesink)

Bibliografie wordt digitaal

De Bibliografie van de Nederlandse Taal- en Literatuurwetenschap (BNTL) wordt via internet voor iedereen gratis beschikbaar gemaakt. Met dat project is het Huygens Instituut belast, dat de bibliografie in 2005 heeft overgenomen van het opgeheven NIWI. Het gaat om een vernieuwingsproject op verzoek van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, dat er ook op is gericht de BNTL op een minder arbeidsintensieve manier te beheren. Aan onderzoekers wordt 'toegang verleend tot niet alleen zoveel mogelijk relevante titels, maar ook tot de volledige teksten van de publicaties,' aldus het Instituut.

www.huygensinstituut.knaw.nl

Virtual Knowledge Studio wil feedback

De Virtual Knowledge Studio (VKS) zal in het najaar van 2006 een *launch* organiseren om reacties te krijgen op haar werkprogramma. Onderzoekers, PhD studenten, onderzoekersleiders en universitair bestuurders zullen worden uitgenodigd daar te reageren op het werkprogramma van de Studio voor de eerste drie jaar en bouwstenen aan te dragen voor de tweede periode van het onderzoekscentrum. Datum en plaats worden nog bekendgemaakt.

Nieuwe voorzitter VGI

Yola de Lusenet (foto) is kandidaat om de nieuwe voorzitter te worden van de

Vereniging voor Geschiedenis en Informatica (VGI). De Lusenet is Secretaris van de European Commission on Preservation and Access (ECPA) en hoofd van de KNAW-uitgeverij Edita. Zij volgt de huidige voorzitter, Onno Boonstra, op 'als de ledenvergadering op 16 juni a.s. het goed vindt'. Boonstra, docent alfa-informatiekunde aan de Radbouduniversiteit, leidde de VGI de afgelopen zes jaar en zat ook al zes jaar in het bestuur vanaf de oprichting in 1987.

COMPSOC-project

In het COMPSOC-project, dat van NWO 480 duizend euro kreeg, worden individuele gegevens 'verrijkt' met collectieve kenmerken. Drie universiteiten brengen gegevens uit hun langlopende onderzoeken samen in het project: Twente het Nationaal Kiezersonderzoek, de Radboud Universiteit familie-enquetes en het project Sociaal-culturele ontwikkelingen in Nederland, en Tilburg de European Values Study. 'We zoeken naar nieuwe verbanden door contextuele gegevens aan individuen toe te kennen,' zegt projectleider prof. Jaques Hagenaars van de Universiteit van Tilburg. Deze manier van werken is volgens hem 'nooit eerder serieus uitprobeerde'.

www.kb.nl/e-depot

Portaalsite over Vlaams erfgoedlandschap

Sinds enkele maanden bundelt de Erfgoed site, de portaalsite over cultureel erfgoed in Vlaanderen, informatie, initiatieven en organisaties uit de erfgoedsector voor een breed publiek.

Wie op zoek is naar een museum voor industriële archeologie, een archief in Limburg, een verhalenbank in Brugge of wie naar beschermde monumenten in zijn of haar gemeente, vindt op de Erfgoed site nuttige richtingaanwijzers. Via de zoekfunctie liggen de contactgegevens van tal van erfgoedorganisaties (zoals musea, archiefinstellingen, erfgoedverenigingen) binnen bereik.

Onderweg komt de bezoeker veel te weten over het cultureel erfgoed in al zijn vormen (mensen, dingen, verhalen, plaatsen). Erfgoed getuigt namelijk niet alleen in zijn fysieke vorm van het verleden, maar ook via verhalen, rituelen en tradities die

Liefhebbers kunnen hun vrienden op Erfgoedland attenderen door ze een briefkaart te sturen

daar al of niet mee verbonden zijn.

De site laat ook de mensen zien die zich voor het erfgoed inzetten: bewaarders, vrijwilligers, onderzoekers, restauratoren. De thema's op de site worden toegelicht en geïllustreerd door verwijzingen naar an-

dere websites, maar ook naar bijbehorende musea, archieven of erfgoedverenigingen én met oog voor de gebruiker. *Ik en mijn erfgoed* is een terugkerende rubriek voor de geïnteresseerde leek.

Vernieuwend is ook de toegang tot de digitale of virtuele collecties die op het internet te vinden zijn: beeldbanken, verhalenbanken en orale bronnen, muziek- en liederenbanken, archiefcollecties, museumcollecties of collecties onroerend erfgoed. Deze sites bevatten foto's of audiovisuele fragmenten en tekstinformatie. Er wordt een stukje van de cultuur, de geschiedenis of het erfgoed van een bepaalde regio, stad of gemeente belicht maar de presentatie kan ook thematisch zijn. De knop 'digitale collecties' geeft rechtstreeks toegang tot deze sites zodat gericht kan worden gezocht naar allerlei informatie en bronnenmateriaal. De Erfgoed site is een initiatief van Culturele Biografie Vlaanderen vzw en het Vlaams Centrum voor Volkscultuur vzw, met de steun van de Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, de afdeling Beeldende Kunst en Musea, en in samenwerking met het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed - VIOE. (Katrijn D'hamers)

www.erfgoed site.be

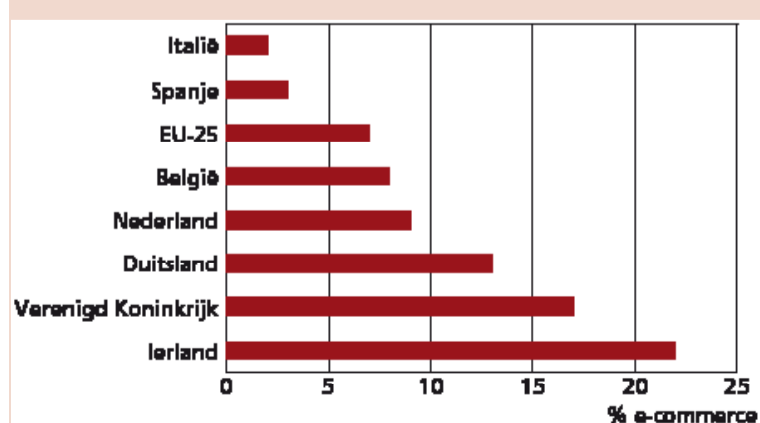
E-commerce flink gegroeid

In 2004 haalden Nederlandse bedrijven tien procent van hun omzet uit online verkopen. Dat was twee en half keer het aandeel van vier jaar daarvoor, blijkt uit gegevens van het Centraat Bureau voor de Statistiek (CBS).

Industrie en handel doen volgens het CBS relatief veel aan e-commerce. In 2004 kwam 14% van de industriële omzet van online geplaatste orders, niet veel meer dan in 2002.

In de handel verdubbelde het aandeel e-commerce juist in die twee jaar van 6 tot 12%. De zakelijke dienstverlening, de derde grote bedrijfstak, blijft sterk achter bij de industrie en de handel. De Nederlandse e-commerce zit juist boven het Europese gemiddelde. Bedrijven in Ierland verkopen ruim twee keer zoveel via elektronische netwerken. Ook Duitsland en het Verenigd Koninkrijk scoren hoger.

E-commerce: aandeel in Europese landen (Bron: CBS)

www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/bedrijfsleven/